

en hij is, bijgestaan door de Joodse onderduiker Joseph Piller, tot aan de bevrijding actief gebleven.

Nog in '43 zond *MI-9* een derde agent uit: de vier-en-dertigjarige Maurits Kiek. Deze was een Nederlander van Joodse afkomst, bezat in '40 een fabriek in België, kwam in januari '42 uit Zwitserland in Engeland en wilde begin '43 door BI uitgezonden worden. Somer had daar bezwaar tegen (Joden liepen, meende deze, in bezet gebied teveel gevaar) en Kiek werd naar de Irene-brigade gezonden. Dat was niet wat hij wenste! *MI-9* bleek bereid, hem uit te zenden. Medio juli '43 werd hij 'blind' (d.w.z. zonder 'ontvangstcomité') in Noord-Frankrijk gedropt; hij trok naar Nederland, kwam in contact met Kragt, bouwde een eigen 'pilotlinj' op waarlangs hij enkele tientallen Geallieerde militairen hielp ontsnappen, maar werd, doordat enkele van die militairen niet zwijgzaam genoeg geweest waren, in september '43 gearresteerd.¹

In samenwerking met BI zond *MI-9* van augustus tot november '44 drie Nederlandse agenten uit en van oktober '44 tot maart '45 stuurde *MI-9* alléén er nog eens acht uit – die laatsten waren speciaal bedoeld om Geallieerde militairen te helpen die na de Slag bij Arnhem benoorden de rivieren afgesneden waren geraakt. Meer hierover in deel 10.

Bureau Bijzondere Opdrachten

Wij zullen over het Bureau Bijzondere Opdrachten ('het BBO') korter zijn dan over het Bureau Inlichtingen. Ziet men op het BBO als geheel terug, dan was zijn voornaamste taak de bewapening en de training van de Binnenlandse Strijdkrachten die van september '44 af gevormd werden, en ook dat onderwerp zal pas in deel 10 aan de orde komen. Daarnaast evenwel is van het BBO veel minder bekend dan van BI. Doordat het BBO niet tot controversen aanleiding gegeven had, besteedde de Enquêtecommissie er maar weinig aandacht aan (aan BI en zijn agenten werden in het vierde verslag van de commissie 145 pagina's gewijd, aan het BBO slechts 32); daar komt bij dat, terwijl de officieren van BI na de oorlog goed voor hun

¹ Kiek werd terdoodveroordeeld, maar de uitvoering van het vonnis werd uitgesteld omdat een bepaalde eenheid van de *Geheime Feldpolizei* (de 'recherche' van de *Abwehr*) hem nog wilde verhoren. Daar kwam het niet meer toe en zo bleef hij, na in verscheidene gevangenissen in Duitsland opgesloten te zijn, in leven. 'Het was', vertelde hij ons in '77, 'ondragelijk moeilijk om elke dag opnieuw te weten dat je die dag geëxecuteerd kon worden.' (M. Kiek, 31 maart 1977)